

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

Zagreb, svibanj 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O MINISTARSTVU	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2013.	9
	Ciljevi i područja revizije	9
	Metode i postupci revizije	9
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.	9
	Nalaz za 2013.	11
III.	MIŠLJENJE	29

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/14-01/6
URBROJ: 613-02-01-14-8

Zagreb, 26. lipnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
MINISTARSTVA GOSPODARSTVA ZA 2013.

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Ministarstva gospodarstva (dalje u tekstu: Ministarstvo) za 2013.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 15. siječnja do 26. lipnja 2014.

I. PODACI O MINISTARSTVU

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Na temelju Zakona o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39713, 125/13 i 148/13), Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na: razvoj i unapređenje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, instrumente i mjere gospodarske politike; industrijsku politiku i politiku primjene inovacija i novih tehnologija; sudjeluje u politikama razvoja iz područja prerađivačke, drveno-prerađivačke i prehrambene industrije; upravljanje jamstvenim fondom za unapređenje industrije; poslove vezane uz primjenu i korištenje prava intelektualnog i industrijskog vlasništva i poticanje stvaralaštva u industriji i trgovini u cilju razvoja konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva; energetska politiku Republike Hrvatske; rudarstvo; strategiju olakšavanja i poticanja ulaganja i izvoza. S drugim nadležnim tijelima državne uprave sudjeluje u koordinaciji strategije upravljanja državnom imovinom, uključujući i sudjelovanje u koordinaciji restrukturiranja i sanacije pravnih osoba, izradi analiza u postupcima restrukturiranja trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske te upravljanja vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske; djelatnost trgovine na unutarnjem tržištu Europske unije; opskrbu i cijene; nacionalnu koordinaciju aktivnosti djelovanja na unutarnjem tržištu Europske unije, uključujući tehničko zakonodavstvo i infrastrukturu kvalitete, koordinaciju i razvoj nacionalne politike u području normizacije, akreditacije, ocjene sukladnosti i mjeriteljstva; stanje i pojave na tržištu; zaštitu potrošača; strateške robne zalihe, sudjeluje u pripremi i upravljanju strateških i operativnih dokumenata i programa za korištenje sredstava fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora financiranja namijenjenih unapređenju konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva. Također, obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na razvoj, unapređenje i koordinaciju sustava javnih nabava; unapređenje i razvoj sustava koncesija u području svoje nadležnosti i nadzor nad njegovim provođenjem te unapređenje i razvoj sustava javno-privatnog partnerstva. Obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom.

Za obavljanje djelatnosti, na temelju odluke Vlade Republike Hrvatske, Ministarstvo koristi poslovni prostor u vlasništvu Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka, bez plaćanja zakupnine.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva (Narodne novine 28/12), za obavljanje djelatnosti ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo Ministarstva, Uprava za industrijsku politiku, energetiku i rudarstvo, Uprava za trgovinu i unutarnje tržište, Uprava za konkurentnost i investicije, Uprava za sustav javne nabave, Ravnateljstvo za robne zalihe, Samostalni odjel za unutarnju reviziju, Samostalni odjel za odnose s javnošću, Samostalni odjel za pripremu i provedbu projekata Europske unije u programu IPA-komponenta I.

U kolovozu 2013. donesena je Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva (Narodne novine 102/13). Za obavljanje djelatnosti ustrojene su sljedeće ustrojstvene jedinice: Kabinet ministra, Glavno tajništvo Ministarstva, Uprava za energetiku i rudarstvo, Uprava za trgovinu i unutarnje tržište, Uprava za industriju, investicije i programe i projekte Europske unije, Uprava za sustav javne nabave, Ravnateljstvo za robne zalihe, Samostalni odjel za unutarnju reviziju, Samostalni odjel za odnose s javnošću, Samostalni odjel za provedbu međunarodnih i EU projekata i programa IPA-I, te Samostalna služba za europske i međunarodne poslove. Navedenom Uredbom nije mijenjan ukupni okvirni broj državnih službenika i namještenika u Ministarstvu predviđen dotadašnjom Uredbom (281 zaposlenik). Promjene okvirnog broja zaposlenika su izvršene unutar pojedinih ustrojstvenih jedinica. Značajnije je povećan okvirni broj zaposlenika u Glavnom tajništvu, a smanjen u Upravi za energetiku i rudarstvo.

Prema odredbi članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 148/13), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014., Ministarstvo obavlja inspekcijske poslove u području energetike, rudarstva, opreme pod tlakom i zaštite potrošača. Od početka siječnja 2014. prešao je s radom Državni inspektorat, a dio poslova i zaposlenika preuzima Ministarstvo.

Početak 2013. u Ministarstvu je bilo 206, a krajem 2013. je bilo 216 zaposlenika. Od 16. studenoga 2012. zakonski zastupnik Ministarstva je Ivan Vrdoljak.

Planiranje

Financijski plan Ministarstva za 2013. je iznosio 1.203.610.360,00 kn. Izmjenama i dopunama financijski plan je smanjen za 196.578.951,00 kn ili 16,3 % te iznosi 1.007.031.409,00 kn. Vrijednosno značajnije su smanjena sredstva planirana za provedbu programa Razvoj, unapređenje konkurentnosti i restrukturiranje industrije (restrukturiranje brodogradilišta) u iznosu 247.188.361,00 kn ili 24,0 %, a povećana su sredstva planirana za provedbu programa Razvoj energetske sustava i gospodarenja mineralnim sirovinama (najvećim dijelom za poticanje proizvodnje biogoriva - HROTE) u iznosu 56.868.558,00 kn ili 81,3 %. Izvori financiranja su sredstva državnog proračuna i pomoći Europske unije.

Sredstva u iznosu 1.007.031.409,00 kn su planirana za provedbu sljedećih programa; Razvoj, unapređenje konkurentnosti i restrukturiranje industrije u iznosu 782.841.639,00 kn ili 77,7 %, Razvoj energetske sustava i gospodarenja mineralnim sirovinama u iznosu 126.840.324,00 kn ili 12,6 %, Jačanje konkurentnosti gospodarstva poticanjem investicija i učinkovitim korištenjem EU sredstava u iznosu 55.442.000,00 kn ili 5,5 %, Priprema, provedba i podrška ostvarenju strateških ciljeva za jačanje gospodarstva Republike Hrvatske u iznosu 26.831.594,00 kn ili 2,7 %, Razvoj i standardizacija trgovine i unutarnjeg tržišta u iznosu 11.558.352,00 kn ili 1,1 %, te za Povećanje učinkovitosti provedbe postupaka javne nabave u iznosu 3.517.500,00 kn ili 0,4 %.

U okviru ukupno planiranih sredstava, iz sredstava pomoći Europske unije je planirano financiranje aktivnosti u iznosu 31.619.513,00 kn, a ostvareno je u iznosu 13.801.319,00 kn, što je za 17.818.194,00 kn ili 56,4 % manje od planiranoga. Prema obrazloženju Ministarstva, do odstupanja je došlo zbog promjene institucionalnog okvira za korištenje EU fondova. Promjena je nastala na temelju Uredbe o izmjeni Uredbe o opsegu i sadržaju odgovornosti te ovlastima tijela nadležnih za upravljanje instrumentom pretprijetne pomoći (IPA), (Narodne novine 76/13), kojom je nadležnost za upravljanje i provedbu cjelokupne treće komponente programa IPA Regionalni razvoj – regionalna konkurentnost, prenesena na Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Zbog promjene institucionalnog okvira došlo je i do kašnjenja u objavi poziva za dostavu projektnih prijedloga za provedbu Operativnog programa regionalna konkurentnost - ERDF, koji je umjesto u 2013. objavljen u veljači 2014.

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12) donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno 2014. i 2015. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2014. u iznosu 1.121.691.581,00 kn, te za 2015. u iznosu 850.182.550,00 kn.

Financijski izvještaji

Ministarstvo je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, te Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2013., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 940.465.727,00 kn, što je za 384.884.063,00 kn ili 69,3 % više u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi za 2013. su ostvareni za 66.565.682,00 kn ili 6,6 % manje od planiranih.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi iz proračuna	539.974.022,00	926.603.203,00	171,6
2.	Pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekta unutar općeg proračuna	15.607.642,00	13.801.319,00	88,4
3.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	0,00	61.205,00	-
	Ukupno	555.581.664,00	940.465.727,00	169,3

Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz državnog proračuna, koji čine 98,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 924.475.672,00 kn, te za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 2.127.531,00 kn. U okviru prihoda za financiranje rashoda poslovanja najveći udio se odnosi na subvencije koje ostvaruju korisnici potpora u brodogradnji u iznosu 622.259.639,00 kn, te na subvencije za razvoj i jačanje konkurentnosti prerađivačke industrije u iznosu 120.000.000,00 kn.

Prihodi od pomoći iz inozemstva (darovnica) i od subjekata unutar općeg proračuna su ostvareni od institucija i tijela Europske unije u iznosu 13.801.319,00 kn, što je za 1.806.323,00 kn ili 11,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji su ostvareni prihodi za financiranje aktivnosti četiri projekta iz programa IPA (IPA III C 3. Tehnička pomoć, IPA I 2008 – Praćenje sigurnosti opskrbe energentima, IPA 2008 Jačanje kapaciteta za otklanjanje nepravilnosti u postupcima javne nabave, te IPA 2010 Jačanje administrativnih kapaciteta za provedbu direktive o uslugama) u ukupnom iznosu 11.964.660,00 kn, te Programa PHARE - Inteligentna energija Europe u iznosu 1.812.597,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, za 2013., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 941.013.846,00 kn, što je za 383.593.902,00 kn ili 68,8 % više u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi za 2013. su ostvareni za 66.017.563,00 ili 6,6 % manje od planiranih.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2012.	Ostvareno za 2013.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	28.104.109,00	29.109.428,00	103,6
2.	Materijalni rashodi	55.123.904,00	44.723.963,00	81,1
3.	Financijski rashodi	62.237,00	99.977,00	160,6
4.	Subvencije	407.738.261,00	784.380.517,00	192,4
5.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	0,00	26.610.000,00	-
6.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	61.188.005,00	0,00	-
7.	Ostali rashodi	3.597.079,00	53.747.986,00	1.494,2
8.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.606.349,00	2.341.975,00	145,8
	Ukupno	557.419.944,00	941.013.846,00	168,8
	Manjak prihoda	1.838.280,00	548.119,00	29,8

Prema vrstama, vrijednosno značajniji rashodi se odnose na subvencije u iznosu 784.380.517,00 kn koje čine 83,4 % ukupnih rashoda, ostale rashode (tekuće i kapitalne donacije) u iznosu 53.747.986,00 kn koji čine 5,7 % ukupnih rashoda, materijalne rashode u iznosu 44.723.963,00 kn koji čine 4,8 % ukupnih rashoda, te na rashode za zaposlene u iznosu 29.109.428,00 kn koji čine 3,1 % ukupnih rashoda.

U odnosu na prethodnu godinu, značajnije povećanje rashoda je ostvareno kod subvencija, ostalih rashoda (tekućih i kapitalnih donacija), te pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Smanjenje je ostvareno kod rashoda za naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade koji su u 2012. ostvareni u iznosu 61.188.005,00 kn (za podmirenje potraživanja zaposlenika brodogradilišta iz Kraljevice), a u 2013. nisu ostvareni, te kod materijalnih rashoda (rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja koji su za 2012. ostvareni u iznosu 8.551.412,00 kn, a za 2013. u iznosu 871.366,00 kn). Smanjeni su materijalni rashodi jer je upravljanje poslovnom zgradom u kojoj je smješteno Ministarstvo, od početka 2013., preuzelo Ministarstvo poljoprivrede. Preuzimanjem upravljanja poslovnom zgradom, Ministarstvo poljoprivrede je preuzelo i financiranje rashoda za usluge tekućeg i investicijskog održavanja.

Rashodi za subvencije su ostvareni u iznosu 784.380.517,00 kn. Vrijednosno su značajniji rashodi za restrukturiranje tri brodogradilišta u iznosu 622.259.639,00 kn, ulaganje u opremu radi razvoja i jačanja konkurentnosti prerađivačke industrije u iznosu 120.000.000,00 kn, te za proizvodnju biogoriva u iznosu 21.620.878,00 kn.

Rashodi za pomoći unutar općeg proračuna su ostvareni u iznosu 26.610.000,00 kn. Odnose se na sredstva Programa Jamstvenog fonda za prerađivačku industriju i inovacije u prerađivačkoj industriji u iznosu 18.000.000,00 kn, državne potpore za energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije određenim jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovim proračunskim korisnicima u iznosu 7.450.000,00 kn, te namjensku pomoć za promocije hrvatskog gospodarstva (za razvoj poslovne infrastrukture) u iznosu 1.160.000,00 kn.

Ostali rashodi su ostvareni u iznosu 53.747.986,00 kn. Odnose se na kapitalne donacije u iznosu 40.983.252,00 kn i tekuće donacije neprofitnim organizacijama u iznosu 12.764.734,00 kn. Rashodi za kapitalne donacije su ostvareni za financiranje Hrvatske agencije za obvezne zalihe nafte i naftnih derivata, koja je od početka 2013. proračunski korisnik, a sredstva za rad navedene agencije su osigurana kao transfer u obliku kapitalne donacije u razdjelu Ministarstva. Rashodi za tekuće donacije su najvećim dijelom ostvareni za poticanje konkurentnosti i održivosti energetskog sustava, kroz financiranje djelatnosti Centra za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija u iznosu 6.975.000,00 kn.

Materijalni rashodi su ostvareni u iznosu 44.723.963,00 kn. Vrijednosno su značajniji rashodi za usluge u iznosu 27.589.622,00 kn i ostali nespomenuti rashodi poslovanja u iznosu 11.952.290,00 kn, te za druge namjene u iznosu 637.790,00 kn. Rashodi za usluge se u većem dijelu odnose na rashode za intelektualne i osobne usluge u iznosu 17.189.424,00 kn i računalne usluge u iznosu 4.857.925,00 kn. Ostali nespomenuti rashodi poslovanja se u većem dijelu odnose na članarine u iznosu 5.918.245,00 kn i naknade za rad povjerenstava u iznosu 5.396.255,00 kn.

Rashodi za zaposlene u iznosu 29.109.428,00 kn su ostvareni za bruto plaće u iznosu 24.957.833,00 kn (za redovni rad 24.659.116,00 i za prekovremeni rad 298.717,00 kn), doprinose na plaće u iznosu 3.792.789,00 kn, te ostale rashode za zaposlene u iznosu 358.806,00 kn.

Ukupno ostvareni prihodi za 2013. iznose 940.465.727,00 kn, a ukupni rashodi 941.013.846,00 kn, te manjak prihoda iznosi 548.119,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz 2012. je iznosio 1.898.035,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.446.154,00 kn.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2013., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 148.909.692,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2013.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora
početkom i koncem 2013.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	5.020.082,00	4.523.991,00	90,1
1.1.	Nematerijalna imovina (licence)	170.958,00	152.050,00	88,9
1.2.	Građevinski objekti	13.009,00	12.688,00	97,5
1.3.	Postrojenja i oprema	3.151.180,00	3.140.768,00	99,7
1.4.	Prijevozna sredstva	1.157.173,00	1.093.895,00	94,5
1.5.	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	124.590,00	124.590,00	100,0
1.6.	Nefinancijska imovina u pripremi	403.172,00	0,00	-
2.	Financijska imovina	57.834.173,00	144.385.701,00	249,7
2.1.	Novčana sredstva	6.593.894,00	5.988.384,00	90,8
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih, te za više plaćene poreze i ostalo	501.100,00	18.094.561,00	3.611,0
2.3.	Potraživanja za dane zajmove	45.033.661,00	45.033.661,00	100,00
2.4.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.113.832,00	72.604.735,00	6.518,5
2.5.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	4.591.686,00	2.664.360,00	58,0
Ukupno imovina		62.854.255,00	148.909.692,00	236,9
Izvanbilančni zapisi		0,00	589.114.151,00	-
3.	Obveze	7.211.080,00	76.293.254,00	1.058,0
4.	Vlastiti izvori	55.643.175,00	72.616.438,00	130,5
Ukupno obveze i vlastiti izvori		62.854.255,00	148.909.693,00	236,9
Izvanbilančni zapisi		-	589.114.151,00	-

Vrijednost ukupne imovine koncem 2013. je veća za 86.055.437,00 kn ili 136,9 % u odnosu na stanje početkom godine. Navedeno je rezultat povećanja vrijednosti financijske imovine i nabave nefinancijske imovine tijekom 2013., smanjenja vrijednosti imovine zbog rashodovanja, te obračuna ispravka vrijednosti imovine.

Značajnije je povećana vrijednost financijske imovine zbog evidentiranja u poslovne knjige potraživanja od županija za sredstva jamstvenog fonda u iznosu 18.000.000,00 kn, od koncesionara za koncesijske naknade u iznosu 29.014.212,00 kn i od trgovačkih društava za neopravdane subvencije dane u ranijim godinama koja su uključena u predstečajne nagodbe i stečajne postupke u iznosu 42.422.728,00 kn.

Potraživanja za dugoročne zajmove dane u ranijim godinama u iznosu 45.033.661,00 kn, se odnose na zajam trgovačkom društvu u javnom sektoru za razgradnju i ekološku sanaciju objekata u iznosu 39.993.791,00 kn, brodogradilištu iz Vele luke u iznosu 4.160.000,00 kn, te Ministarstvu unutarnjih poslova u iznosu 879.870,00 kn.

Potraživanja za prihode poslovanja u iznosu 72.604.735,00 kn se u većem dijelu odnose na potraživanja nastala u ranijim godinama, evidentirana u poslovnim knjigama Ministarstva u 2013., a odnose se na neopravdane subvencije uključene u predstečajne nagodbe i stečajne postupke u iznosu 42.422.728,00 kn i na potraživanja za koncesije u iznosu 29.014.212,00 kn.

Rashodi budućeg razdoblja u iznosu 2.664.360,00 kn se odnose na obveze za plaće zaposlenika za prosinac 2013. u iznosu 2.490.483,00 kn, te na materijalne rashode u iznosu 173.877,00 kn.

Obveze i vlastiti izvori koncem 2013. su iskazani u iznosu 148.909.692,00 kn, od čega se na obveze odnosi 76.293.254,00 kn i vlastite izvore 72.616.438,00 kn.

Obveze se u najvećem dijelu odnose na obveze prema državnom proračunu za nenaplaćene prihode iz nadležnosti Ministarstva u iznosu 72.656.431,00 kn, prema zaposlenima za plaće za prosinac 2013. u iznosu 2.490.483,00 kn, te na obveze za materijalne rashode u iznosu 1.143.620,00 kn.

Obveze prema državnom proračunu za nenaplaćene prihode iz nadležnosti Ministarstva u iznosu 72.656.431,00 kn se u većem dijelu odnose na neopravdane subvencije u pojedinačnim iznosima od 2.607,00 kn do 11.104.091,00 kn, dane 19 trgovačkih društava iz tekstilne industrije, u razdoblju od 2008. do 2011., koje su uključene u predstečajne nagodbe i stečajne postupke u iznosu 42.422.728,00 kn, te za koncesijske naknade od 196 koncesionara za koncesije za 2013. i ranije godine u iznosu 29.014.212,00 kn.

U okviru izvanbilančnih zapisa u iznosu 589.114.151,00 kn, evidentirana su potraživanja od državnog proračuna za obveze na temelju razlike u cijeni gradnje brodova prema brodogradilištu iz Rijeke u iznosu 313.727.571,00 kn i brodogradilištu iz Splita u iznosu 102.175.207,00 kn, obveze za subvencije za studeni i prosinac 2013. za tri brodogradilišta u iznosu 173.114.072,00 kn, te za obveze na temelju sudskih presuda u iznosu 97.301,00 kn.

II. REVIZIJA ZA 2013.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planom
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima
- provjeriti i ocijeniti učinkovitost korištenja sredstava
- provjeriti druge aktivnosti vezane uz poslovanje Ministarstva.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, odluke, te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Ministarstva. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektronskim medijima i tisku. Provjerene su evidencije u poslovnim knjigama i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih i drugih provedbenih propisa te pravila, procedura i drugih internih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza su korištene sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci, te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2012.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Ministarstva za 2012., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo uvjetno mišljenje.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u Izvješću i Ministarstvu je naloženo da ih otkloni, odnosno poduzme potrebne radnje i prihvati predložene preporuke kako se nepravilnosti ne bi ponavljale u daljnjem poslovanju.

Državni ured za reviziju je predložio više pažnje posvetiti planiranju, kako bi planovi bili realni i u funkciji ostvarenja programskih ciljeva. Također, predložen je pristup strateškom planiranju na način kojim će svrha i ciljevi planiranja biti iznad formalno propisanog sadržaja. Naloženo je postupanje u skladu s Odlukom o pravu korištenja službenih mobilnih telefona, te zaključivanje ugovora o autorskom djelu u skladu s odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima.

Također, naloženo je poduzimanje mjera za dostavu izvješća i dokaza o namjenskom korištenju potpora, a po potrebi i obavljanje kontrole kod korisnika potpore. U slučajevima nenamjenskog trošenja sredstava potpora naloženo je zatražiti povrat sredstava u državni proračun. Naloženo je u poslovnim knjigama evidentirati potraživanja za prihode od koncesija i pravodobno poduzimanje mjera njihove naplate.

Revizijom za 2013. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i prema kojima nije postupljeno.

Nalozi i preporuke prema kojima je postupljeno:

- finansijski plan Ministarstva za 2013. je realan i u funkciji ostvarenja programskih ciljeva,
- od prosinca 2013. započelo je postupanje u skladu s Odlukom o pravu korištenja službenih mobilnih telefona, na način da se rashodi za mobilne telefone iznad odobrenog limita obustavljaju iz plaće zaposlenika,
- potraživanja za prihode od koncesija su evidentirana u poslovnim knjigama i iskazana u finansijskim izvještajima,
- u okviru Sektora za jačanje konkurentnosti industrije, ustrojena je evidencija potpora danih u 2013. i ranijim godinama. Ministarstvo raspolaže s podacima o stupnju provedbe pojedinih projekata na temelju izvješća korisnika potpore s dokazima o opravdanim troškovima. Kontrola namjenskog trošenja potpore se obavlja vođenjem tablica pravdanja po pojedinačnim korisnicima. Nadzor nad namjenskim korištenjem se obavlja i kod korisnika potpore. Izrađene su kontrolne liste i donesen je plan nadzora kod 18 primatelja potpore, tijekom pet tjedana u siječnju i veljači 2014., te su imenovane odgovorne osobe koje su provodile nadzor. U pojedinim slučajevima je odobren produžetak roka provedbe projekta, odnosno korištenja i pravdanja potpore. Ministarstvo nije do konca 2013. obavljalo prisilnu naplatu potpora aktiviranjem sredstava osiguranja, osim u slučajevima kada je korisnik potpore uključen u postupak predstečajne nagodbe ili je nad korisnikom pokrenut stečaj.

Nalozi prema kojima nije postupljeno:

- u 2013. su zaključeni ugovori o autorskom djelu u iznosu 1.237.494,00 kn, za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, što nije u skladu s odredbama članka 5. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, prema kojima autorsko djelo je originalna intelektualna tvorevina iz književnog, znanstvenog i umjetničkog područja koja ima individualni karakter, bez obzira na način i oblik izražavanja, vrstu, vrijednost ili namjenu. Pojedinim zaposlenicima Ministarstva su, uz plaće za redovan rad, isplaćene i naknade za rad u Povjerenstvu za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, iako su navedene poslove obvezni obavljati prema Pravilniku o unutarnjem redu,
- nisu u potpunosti poduzete mjere naplate prihoda od koncesija.

Ministarstvo je i nadalje u obvezi postupati prema nalogima Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2013.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih financijskih kontrola, planiranje i računovodstveno poslovanje, imovina, obveze, prihodi, koncesije, rashodi, te postupci javne nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na evidentiranje obveza, rashode i prihode od koncesija.

1. Obveze

- 1.1. Obveze su koncem 2013. iskazane u poslovnim knjigama i Bilanci u iznosu 76.293.254,00 kn. Od iskazanih, vrijednosno su najznačajnije obveze prema državnom proračunu, za prihode iz nadležnosti Ministarstva (prihodi od naknada za koncesije i za neopravdane subvencije) koje iznose 72.656.431,00 kn.

U obvezama sa stanjem koncem 2013. nisu evidentirane obveze u iznosu 2.362.168.622,00 kn. Odnose se na obveze za restrukturiranje tri brodogradilišta u iznosu 1.704.118.111,00 kn, prema dva brodogradilišta za razliku u cijeni gradnje brodova u iznosu 415.902.778,00 kn, prema tri brodogradilišta za subvencije za studeni i prosinac 2013. u iznosu 173.114.072,00 kn, prema državnom proračunu za jamčevne pologe dane u 2013. županijama u iznosu 18.000.000,00 kn i za zajmove trgovačkom društvu i brodogradilištu dane u ranijim godinama u iznosu 45.033.661,00 kn, što je ukupno 63.033.661,00 kn, te na obveze prema izvršitelju usluge nadzora i izvještavanja o provođenju Programa restrukturiranja brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu u iznosu 6.000.000,00 kn.

Služba za razvoj i restrukturiranje industrije nije dostavila Službi za računovodstvo i financije niti Odjelu za planiranje i izvršavanje proračuna dokumentaciju o obvezama za restrukturiranje brodogradilišta koje dospijevaju na podmirenje u idućim godinama, stoga obveze nisu evidentirane u poslovnim knjigama, što ukazuje na nepoštivanje procedura o kolanju dokumentacije, odnosno na nedovoljno učinkovite sustave unutarnjih kontrola u postupcima utvrđivanja obveza.

Obveze prema tri brodogradilišta u iznosu 1.704.118.111,00 kn su nastale na temelju Programa restrukturiranja, a preuzete ugovorima o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije Split d.d., Brodogradilišta 3. Maj iz Rijeke, te Brodotrogira d.d. iz Trogira. Navedenim ugovorima su preuzete obveze u ukupnom iznosu 2.730.646.392,00 kn, a podmirenje je predviđeno u razdoblju od 2012. do 2017. Od navedenog iznosa, u 2012. su podmirene obveze u iznosu 404.268.642,00 kn, u 2013. u iznosu 622.259.639,00 kn, te koncem 2013. nepodmirene obveze prema brodogradilištima iznose 1.704.118.111,00 kn, što je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama i iskazati u financijskim izvještajima. Od navedenog iznosa, na podmirenje u 2014. dospijeva 725.339.163,00 kn, u 2015. dospijeva 443.557.170,00 kn, u 2016. dospijeva 312.632.263,00 kn, a u 2017. dospijeva 222.589.515,00 kn.

Proračunom za 2014. i projekcijama proračuna za 2015. i 2016 nisu planirana dostatna financijska sredstva za pomirenje preuzetih obveza prema brodogradilištima.

Obveze prema dva brodogradilišta (brodogradilištu iz Rijeke i brodogradilištu iz Splita) u iznosu 415.902.778,00 kn, umjesto na računu obveza, evidentirane su u izvanbilančnoj evidenciji. Nastale su na temelju obračuna razlika u cijeni gradnje brodova. Ministarstvo nema dokaze o opravdanosti obračuna razlike u cijeni, odnosno nema dokaze je li cijena gradnje brodova korištena za izračun razlika u cijeni osnovana i opravdana. Razlika u cijeni je utvrđena tako da je cijena gradnje brodova (koju su kod primopredaje predmetnih brodova utvrdili brodogradilište i brodari, bez sudjelovanja Ministarstva), uspoređena s cijenom gradnje po Clarksonu, koja je značajno niža (Clarkson Research Services Limited iz Londona prikuplja, vrednuje, analizira i upravlja podacima o svjetskom tržištu brodovima). Obvezu podmirenja 50,0 % razlike u cijeni prema brodogradilištu preuzelo je Ministarstvo, a 50,0 % snosi brodar.

Obveza prema brodogradilištu iz Rijeke u iznosu 313.727.571,00 kn je nastala na temelju Sporazuma o uređenju međusobnih odnosa iz lipnja 2013., zaključenog između brodogradilišta i Ministarstva. U Sporazumu je navedeno da na temelju Sporazuma o suradnji na zajedničkoj provedbi Projekta gradnje četiri broda za domaće naručitelje iz siječnja 2009. i Dodatku ovom Sporazumu iz veljače 2009., postoji nesporno potraživanje brodogradilišta prema Ministarstvu u iznosu 54.782.409,00 USD, odnosno 313.727.571,00 kn. U Sporazumu o uređenju međusobnih odnosa iz lipnja 2013. je navedeno da je podmirenje obveze planirano sredstvima državnog proračuna u 2015.

Obveza prema brodogradilištu iz Splita u iznosu 102.175.207,00 kn je nastala na temelju Sporazuma o suradnji na zajedničkoj provedbi Projekta izgradnje dva broda, zaključenog u ožujku 2009., između brodogradilišta, broдача, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, te Ministarstva. U sporazumu je navedeno da se tržišna cijena broda usuglašava prema Clarksonu, 15 dana prije predaje broda i predstavlja osnovu za obračun na sljedeći način: ukoliko tržišna cijena novogradnje u trenutku isporuke broda bude jednaka ili veća od 48.648.000,00 USD brodar plaća ugovornu cijenu. Ukoliko tržišna cijena novogradnje u trenutku isporuke broda bude niža od 48.648.000,00 USD, razlika cijene (48.648.000,00 USD i cijene po Clarksonu) raspoređuje se tako da 50,0 % snosi brodar, a 50,0 % Ministarstvo.

Dodatak Sporazumu iz ožujka 2009. je zaključen u lipnju 2011., između brodogradilišta, broдача, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, te Ministarstva. Navedenim dodatkom brodogradilište se obvezalo da neće utužiti svoja potraživanja temeljem Financijskog protokola sastavljenog i potpisanog u rujnu 2010., između brodogradilišta i broдача kod predaje izgrađena dva broda sve do isporuke trećeg broda za broдача, koji je isporučen u srpnju 2012.

Dopisima koje je tijekom 2012. dostavio Ministarstvu, brodar je u ime brodogradilišta tražio naplatu razlike u cijeni u iznosu 17.898.000,00 USD odnosno 102.175.207,00 kn, što predstavlja razliku između cijene po Clarksonu i cijene izgradnje dva broda koju plaća brodar. U 2013. brodar je kod Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu pokrenuo postupak mirnog rješenja spora. Ministarstvo nema dokaze o obračunu cijene gradnje navedena dva broda (da je dokumentirana i opravdana).

Podmirenje obveza za subvencije za studeni i prosinac 2013., za restrukturiranje tri brodogradilišta, u iznosu 173.114.072,00 kn je odgođeno Izmjenama i dopunama državnog proračuna iz prosinca 2013. i preneseno u 2014. Umjesto na računu obveza, evidentirane su u izvanbilančnoj evidenciji.

U obvezama sa stanjem koncem 2013. nisu evidentirane obveze prema državnom proračunu u iznosu 63.033.661,00 kn (za dane zajmove u ranijim godinama u iznosu 45.033.661,00 kn i za dani jamstveni fond u 2013. u iznosu 18.000.000,00 kn). Navedeni iznosi su evidentirani na poziciji vlastitih izvora.

Obveze prema izvršitelju usluge nadzora i izvještavanja o provođenju Programa restrukturiranja brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu, u iznosu 6.000.000,00 kn, preuzete su ugovorom zaključenim u srpnju 2013., a dospijevaju na podmirenje u 2014. u iznosu 3.000.000,00 kn i u 2015. u iznosu 3.000.000,00 kn. Umjesto na računu obveza, navedene obveze su evidentirane u izvanbilančnoj evidenciji.

Državni ured za reviziju nalaže, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, na propisanim računima ustrojiti evidenciju obveza koje dospijevaju na podmirenje u narednim godinama. Sredstva za podmirenje navedenih obveza je potrebno planirati proračunima za te godine.

Nalaže se prije isplate poticaja brodogradilištima na osnovi razlike u cijeni gradnje brodova pribaviti nedvojbene dokaze o cijeni gradnje brodova.

- 1.2. *U očitovanju na nalaz vezan za evidentiranje obveza Ministarstvo navodi da su obveze u poslovnim knjigama evidentirane u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, kojima je uređeno iskazivanje imovine i obveza. Odredbom članka 18. stavka 5. navedenog Pravilnika određeno je da se obveze klasificiraju prema namjeni i ročnosti, a stavkom 7. istog članka određeno je da se imovina i obveze iskazuju po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška. Ugovorene obveze za restrukturiranja brodogradnje su nastale temeljem Programa restrukturiranja te Ugovorima o prodaji i prijenosu dionica brodogradilišta i iste su preuzimane uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske. Vlada Republike Hrvatske je 21. veljače 2013. za brodogradilište Split, 4. travnja 2013. za brodogradilište Brodotrogir, te 23. lipnja 2013. za brodogradilište 3. Maj donijela Odluke o davanju suglasnosti na ugovore o prodaji i prijenosu dionica za sva tri brodogradilišta, kojima je prethodila pisana procedura prema poslovniku Vlade (prikupljena su mišljenja nadležnih ministarstava, uključujući Ministarstvo financija, te je obrazac PFU s iskazanim procjenama fiskalnog učinka priložen svakom pojedinačnom ugovoru). U trenutku izrade financijskog plana za 2013. obveze za restrukturiranje brodogradilišta su planirane u okviru proračunskih limita za razdoblje od 2013. do 2015. određenih od strane Ministarstva financija. U izvorni Financijski plan Ministarstva za 2013. i projekcije za 2014. i 2015. su uvrštene obveze za restrukturiranje brodogradilišta u ukupnom iznosu 1.952.000.000,00 kn, a također su uvrštene i u Obrazloženje financijskog plana državnog proračuna za 2013. i projekcija za 2014. i 2015. Naknadnim izmjenama i dopunama proračuna, u skladu s uputama Ministarstva financija, mijenjana je dinamika isplate, te plana proračuna. Dio obveza (od 1.704.118.111,00 kn) koji se odnosio na subvencije za studeni i prosinac 2013. u iznosu 173.117.072,00 kn je evidentiran u izvanbilančnoj evidenciji jer su obveze za restrukturiranje brodogradilišta evidentirane u poslovnim knjigama za 2013. temeljem Ugovora o prodaji i prijenosu dionica brodogradilišta, a odgodom dinamike plaćanja Izmjenama i dopunama proračuna iz prosinca 2013. iste su umanjene i prenesene u plan narednog razdoblja.*

Ministarstvo je obveze za razliku u cijeni gradnje brodova u iznosu 415.902.778,00 kn prema dva brodogradilišta (3. Maj i Brodosplit) evidentiralo u izvanbilančnoj evidenciji u poslovnim knjigama (o navedenim obvezama vodio se postupak utvrđenja, te sudski postupci u kojima Ministarstvo zastupa Državno odvjetništvo Republike Hrvatske) u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu.

Također, Ministarstvo je u poslovnim knjigama evidentiralo potraživanja za dane zajmove u ranijim godinama unutar skupine 13 u iznosu 45.033.661,00 kn, kako je određeno odredbama članka 62. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu (u trenutku davanja zajma evidentirano unutar skupine 51, u trenutku vraćanja evidentirat će se unutar skupine 8, iako je povrat na račun državnog proračuna).

Ugovorene obveze u iznosu 9.000.000,00 kn prema izvršitelju usluge nadzora i izvještavanja o provođenju nadzora i izvještavanja o provođenju Programa restrukturiranja brodogradilišta, te obveza za uplatu u državni proračun u iznosu 18.000.000,00 kn od programa jamstvenog fonda su evidentirane u 2013. u poslovnim knjigama u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu, kako je utvrđeno člankom 18. stavcima 5. i 7. navedenog Pravilnika.

Kod postupanja pri evidenciji obveza u poslovnim knjigama Ministarstvo je uzelo u obzir i činjenicu da je obveza iskazana u poslovnim knjigama i ovršna isprava temeljem odredbi članka 31. Zakona o ovrsi, te da bi evidentiranjem svih ugovorenih obveza u poslovne knjige, bez vjerodostojnih dokaza o nastanku događaja uz primjenu metode povijesnog troška (račun sa svim dokazima o ispunjenju ugovorenih obveza druge ugovorne strane, dokaz isporuke vrijednosti za novac), moglo doći do rizika naplate ugovorenih obveza na štetu državnog proračuna, bez mogućnosti kontrole isporuke ugovorenih usluga i dobara od strane druge ugovorne strane.

Ministarstvo je prihvatilo prijedloge Državnog ureda za reviziju o kolanju dokumentacije, odnosno za uspostavu učinkovitog sustava financijskog upravljanja i kontrola koji će se u sustav kontrola uključiti i ugovorne obveze nastale usvajanjem pravnih akata u proceduri nastanka obveza.

2. Rashodi

- 2.1. Rashodi za 2013. su ostvareni u iznosu 941.013.846,00 kn. Vrijednosno značajniji su rashodi za subvencije u iznosu 784.380.517,00 kn (za subvencije brodogradilišta su ostvareni u iznosu 622.259.639,00 kn), ostali rashodi (tekuće i kapitalne donacije) u iznosu 53.747.986,00 kn, materijalni rashodi u iznosu 44.723.963,00 kn, te rashodi za zaposlene u iznosu 29.109.428,00 kn.

- Rashodi za subvencije brodogradilišta

Rashodi za subvencije brodogradilišta za 2013. su ostvareni u iznosu 622.259.639,00 kn, u okviru provedbe Programa restrukturiranja tri brodogradilišta. U razdoblju od konca veljače do konca lipnja 2013. je ugovorena prodaja i prijenos dionica tri brodogradilišta (Brodograđevne industrije Split d.d., Split, Brodotrogir d.d., Trogir i Brodograđevne industrije 3. MAJ d.d., Rijeka). Spomenuti ugovori sadrže, između ostalog, odredbe o provedbi Programa restrukturiranja navedenih brodogradilišta.

Kupci su, nakon objavljenog javnog poziva, uz ponude za kupnju dionica dostavili i Programme restrukturiranja brodogradilišta, koje su odobrili Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja i Europska komisija.

Republika Hrvatska se, u skladu s Programima restrukturiranja, obvezala za potrebe provedbe restrukturiranja uplatiti brodogradilištima potpore u ukupnom iznosu 2.730.646.392,00 kn, prema određenoj dinamici (do 2015. za Brodotrogir d.d., odnosno do konca 2017. za druga dva brodogradilišta).

U 2013. su isplaćene subvencije za restrukturiranje tri brodogradilišta u iznosu 622.259.639,00 kn, za razdoblje od siječnja do listopada 2013. Subvencije za studeni i prosinac 2013. u iznosu 173.114.072,00 kn nisu isplaćene, zbog nedostatka sredstava u Državnom proračunu.

Ministarstvo je u studenome 2013. s brodogradilištima, odnosno kupcima, dogovorilo reprogram dinamike isplate potpora brodogradilištima u restrukturiranju, na način da se zadnja dva obroka potpore koja su dospjela u 2013. (za studeni i prosinac) prenesu u 2014., da se i dva zadnja obroka potpore iz 2014. prenesu u 2015. i tako za svaku godinu do kraja roka provođenja Programa restrukturiranja. Sastavljeni su Prijedlozi Dodataka Ugovorima o prodaji i prijenosu dionica tri brodogradilišta, kojima je određena drugačija dinamika isplate državne potpore nego što je to ugovoreno privatizacijskim ugovorima.

Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske je početkom veljače 2014. dao suglasnost na Prijedloge Dodataka spomenutim Ugovorima, koji su u vrijeme obavljanja revizije (ožujak 2014.) bili u proceduri usuglašavanja s Ministarstvom financija i Europskom komisijom.

Kupci su se obvezali da će sredstva državne potpore koristiti isključivo u skladu s odobrenim Programima restrukturiranja, a u slučaju nenamjenskog korištenja prodavatelji (Republika Hrvatska, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka i drugi, koje predstavlja Ministarstvo) imaju pravo raskinuti ugovor. Prodavatelji i kupci su odredili da nadzor i izvještavanje prodavatelja, odnosno Ministarstva, o izvršenju ugovornih obveza kupaca brodogradilišta i provedbi Programa restrukturiranja obavlja društvo Hrvatska brodogradnja – Jadranbrod d.d. (dalje u tekstu: HBJ).

HBJ je do konca 2013. dostavio Ministarstvu sedam Izvještaja o nadzoru realizacije Programa restrukturiranja i Ugovora o prodaji i prijenosu dionica društva Brodograđevne industrije Split d.d., Split, devet Izvještaja o nadzoru realizacije Programa restrukturiranja i Ugovora o prodaji i prijenosu dionica Brodotrogir d.d., te šest Izvještaja o nadzoru realizacije Programa restrukturiranja i Ugovora o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije 3. MAJ d.d., Rijeka.

Vezano uz nadzor i praćenje realizacije Ugovora o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije Split d.d., HBJ je donio sljedeće zaključke: proizvodni rezultati na brodovima u gradnji sve više odstupaju od planiranih, te se povećavaju troškovi i gubici na gradnjama (na Novogradnji 473 je ostvaren gubitak u iznosu 114.293.000,00 kn, a na Novogradnji 474 u iznosu 58.919.000,00 kn, sa stanjem na koncu listopada 2013.), kupac, odnosno brodogradilište provodi organizacijsko restrukturiranje koje nije u skladu s Programom restrukturiranja niti s Ugovorom o prodaji i prijenosu dionica.

Otpremnine zaposlenicima su isplaćene iz sredstava državne potpore, a prema Programu restrukturiranja su trebale biti isplaćene iz sredstava vlastitog doprinosa kupca, odnosno brodogradilišta.

Brodogradilište ne ostvaruje vlastiti doprinos u skladu s Programom restrukturiranja. Financijski rezultat, postignut uz isplatu značajnih sredstava državne potpore, ukazuje na neracionalnost u poslovanju i ne upućuje na postizanje održivosti poslovanja.

Dio sredstva državne potpore brodogradilište koristi nenamjenski, kroz isplate otpremnina radnicima, financiranje novogradnje, te davanje pozajmica ovisnim društvima.

Prema mišljenju HBJ-a, navedeno ukazuje da brodogradilište Brodograđevna industrija Split d.d. u značajnoj mjeri ne izvršava određene elemente Programa restrukturiranja i Ugovora, te bi uz porezni nadzor trebalo obaviti i proračunski nadzor u brodogradilištu, u cilju utvrđivanja zakonitosti i svrsishodnosti korištenja sredstava državne potpore, jer postoje značajni rizici da se sredstva državnog proračuna koriste nesvrsishodno i zbog neracionalnosti u poslovanju.

Prema izvještajima HBJ, za brodogradilišta Brodotrogir d.d., Trogir i Brodograđevna industrija 3. MAJ d.d., Rijeka nisu utvrđena značajnija odstupanja u provođenju Programa restrukturiranja i Ugovora.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere za ostvarenje namjenskog korištenja sredstava državne potpore za restrukturiranje brodogradilišta, te ispunjenje obveza kupca prema odobrenom Programu restrukturiranja i potpisanom Ugovoru o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije Split d.d.

- Rashodi za usluge

Rashodi za usluge za 2012. su ostvareni u iznosu 36.333.796,00 kn, a za 2013. u iznosu 27.589.622,00 kn, što je manje za 8.744.174,00 kn ili 24,1 %. Vrijednosno značajnije su smanjeni rashodi za usluge tekućeg i investicijskog održavanja poslovnog objekta u iznosu 7.680.046,00 kn (s 8.551.412,00 kn za 2012. na 871.366,00 kn za 2013.) i za komunalne usluge u iznosu 2.573.949,00 kn (s 2.602.501,00 kn za 2012. na 28.552,00 kn za 2013.) jer je upravljanje poslovnom zgradom u kojoj posluje Ministarstvo i druga tijela državne uprave početkom 2013. preuzelo Ministarstvo poljoprivrede.

U okviru rashoda za usluge značajnije su povećani rashodi za intelektualne i osobne usluge koji su za 2012. ostvareni u iznosu 12.874.482,00 kn, a za 2013. u iznosu 17.189.424,00 kn, što je više za 4.314.942,00 kn ili 33,5 %.

U 2013. su ostvareni rashodi u iznosu 3.000.000,00 kn, za usluge nadzora i izvještavanja o izvršenom nadzoru Programa restrukturiranja brodograđevnih društava u većinskom državnom vlasništvu i Ugovora o prodaji i prijenosu dionica brodograđevnih društava u većinskom državnom vlasništvu. Izvršitelj usluge se obvezao obavljati ugovorene usluge u formi mjesečnih, kvartalnih i godišnjih izvješća, odnosno u rokovima određenim Metodologijom i procedurom izvještavanja, koja je sastavni dio Ugovora. Navedenu Metodologiju je u srpnju 2011. izradio izvršitelj usluge nadzora.

Ugovor o uslugama nadzora je zaključen u srpnju 2013., za razdoblje od početka srpnja 2013. do konca 2015. Ugovorene su usluge u iznosu 9.000.000,00 kn. Za preuzimanje obveza na teret državnog proračuna u idućim godinama nije pribavljena suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

Ministarstvo se obvezalo platiti izvršitelju naknadu za razdoblje od srpnja 2013. do konca prosinca 2013. u iznosu 3.000.000,00 kn, za 2014. u iznosu 3.000.000,00 kn, te za 2015. u iznosu 3.000.000,00 kn.

Za usluge izrade energetske bilance za 2012. izvršeni su rashodi u iznosu 606.250,00 kn. Ugovor o nabavi navedene usluge je zaključen 6. prosinca 2013. s izvršiteljem određenim Pravilnikom o energetske bilanci (Narodne novine 33/03). Račun za izvršenu uslugu je ispostavljen nakon šest dana, 12. prosinca 2013.

Prema opisu programskog zadatka koji je sastavni dio ugovora, za izradu energetske bilance prikupljaju se podaci od HEP-a, INE, Državnog zavoda za statistiku, Carinske uprave i drugih energetske subjekata. Na temelju prikupljenih podataka provode se analize tako da se za svaki oblik energije određuje proizvodnja, uvoz, izvoz, promjene stanja na skladištima i ukupna potrošnja.

Prije nego je zaključen navedeni ugovor, u veljači 2012., donesen je Zakon o Centru za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija (Narodne novine 25/12), kojim je regulirano osnivanje navedenog Centra. Prema odredbi članka 6. navedenog Zakona, djelatnost Centra, između ostalih, čine sljedeći poslovi: analiza poslovanja i planova razvoja trgovačkih društava, izrada prijedloga strategije investicija u energetske sektoru, kao sastavnog dijela cjelovite strategije upravljanja državnom imovinom, stručna potpora izrade prijedloga programa investicija na temelju višegodišnjih i godišnjih programa u energetske sektoru, te stručna potpora i sudjelovanje u izradi prijedloga programa investicija. Sredstva za rad Centra u 2013. u iznosu 6.975.000,00 kn je osiguralo putem donacija Ministarstvo.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je poslove izrade energetske bilance trebalo povjeriti Centru za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija.

Osim navedenih, za intelektualne i osobne usluge izvršeni su rashodi u iznosu 668.873,00 kn, a odnose na analizu stanja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj u iznosu 293.750,00 kn, izradu smjernica za strategiju Digitalna Hrvatska 2015. u iznosu 85.250,00 kn, izradu Studije analize stanja poslovnih zona Varaždinske županije u iznosu 85.000,00 kn, izradu stručnih podloga za novelaciju nacrta Nacionalnog akcijskog plana za obnovljive izvore energije u iznosu 85.000,00 kn, izradu akreditacijskih kriterija Nacionalne agencije za certificiranje (NCARH) u iznosu 50.000,00 kn, likovno oblikovanje vizualnog identiteta logotipa/znaka, bloka i panoa u iznosu 47.373,00 kn, izradu sektorskih analitičkih podloga za tekstilnu industriju i proizvodnju kože i obuće, kemijsku i zdravstvenu industriju u iznosu 22.500,00 kn. Izrade analiza i studija povjerene su vanjskim izvršiteljima, umjesto zaposlenicima Ministarstva, kojima je obavljanje navedenih poslova propisano Uredbom o unutarnjem ustrojstvu.

Za usluge evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj izvršeni su rashodi u iznosu 394.215,00 kn. Jedinu ovlaštenu davatelju usluge certificiranja koji izdaje i prodaje kvalificirane certifikate kojima potvrđuje elektroničke potpise i/ili vremenske žigove u Republici Hrvatskoj (Financijska agencija) je ujedno i izvršitelj usluge evidencije davatelja usluga certificiranja. Mjesečna naknada za navedene uslugu u iznosu 32.851,25 kn, s porezom na dodanu vrijednost, ugovorena je u paušalnom iznosu.

Odredbama Pravilnika o evidenciji davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 107/10) je propisano da evidenciju vodi Ministarstvo.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poslove evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj trebaju obavljati zaposlenici Ministarstva.

Nadalje, za usluge pravnog savjetovanja izvršeni su rashodi u iznosu 85.000,00 kn. Ugovorom zaključenim u listopadu 2013., odvjetničko društvo se obvezalo izraditi stručne komentare i pravne savjete na nacrt Zakona o osnivanju Agencije za ugljikovodike i nacrt Statuta Agencije za ugljikovodike. Nacrti su izrađeni i obveza prema odvjetničkom društvu je podmirena u ugovorenome iznosu.

U nacrtu Zakona o osnivanju Agencije za ugljikovodike, koji je izradilo odvjetničko društvo, navedeno je da Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način vođenja računovodstva proračunskih korisnika.

Zakon o agenciji za ugljikovodike (Narodne novine 14/14) s ugrađenom navedenom odredbom je donesen koncem siječnja 2014. U nacrtu Statuta Agencije za ugljikovodike, koji je izradilo isto odvjetničko društvo, navedeno je da Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijska izvješća sukladno propisima koji uređuju računovodstvo neprofitnih organizacija.

Statut s ugrađenom odredbom da je Agencija samostalna, neovisna i neprofitna prava osoba koja vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje u skladu s propisima koji uređuju računovodstvo neprofitnih organizacija je usvojen početkom ožujka 2014. Agencija je upisana u Registar neprofitnih organizacija u ožujku 2014. Proizlazi da prema odredbama Zakona o agenciji za ugljikovodike, Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijska izvješća prema propisima kojima se uređuje način vođenja računovodstva proračunskih korisnika, a prema Statutu Agencija vodi poslovne knjige i sastavlja financijska izvješća sukladno propisima koji uređuju računovodstvo neprofitnih organizacija. Iz navedenog je vidljivo da usluga izrade nacrtu Zakona i Statuta, za koju je Ministarstvo utrošilo 85.000,00 kn, nije izvršena s potrebnom kvalitetom i pozornošću, a izostala je i kontrola od strane zaposlenika Ministarstva.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno pokrenuti aktivnosti za usuglašenje odredbi Zakona o agenciji za ugljikovodike i Statuta Agencije za ugljikovodike, u dijelu koji se odnosi na vođenje poslovnih knjiga.

Rashodi u iznosu 57.500,00 kn su ostvareni za usluge pravnog savjetovanja na temelju ponude iz lipnja 2013. Prema navedenoj ponudi, odvjetničko društvo se obvezalo izraditi pravnu analizu i mišljenje o Sporazumu o načinu privatizacije Petrokemije d.d. zaključenoga u kolovozu 1998. Sporazum je zaključen između Vlade Republike Hrvatske, Hrvatskog fonda za privatizaciju, te uprave Petrokemije d.d. s jedne i Sindikata energetike, kemije i nemetala, DEMOS HUS i Udruge branitelja INA Petrokemija Kutina s druge strane.

Rashodi u iznosu 57.500,00 kn su teretili aktivnost Sanacija i restrukturiranje trgovačkih društava u pretežito državnom vlasništvu. Ministarstvo ne provodi postupak sanacije i restrukturiranja navedenog trgovačkog društva, te nije opravdano izvršavati rashode na teret ove aktivnosti.

Iz dokumentacije Ministarstva nije vidljiva svrha izvršenja rashoda za usluge pravnog savjetovanja u iznosu 57.500,00 kn.

Iz navedenog je vidljivo da su vanjskim izvršiteljima povjeravane usluge koje su na temelju Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva u opisu poslova zaposlenika Ministarstva. Ministarstvo nije u 2013. provelo racionalizaciju rashoda za usluge, odnosno nije u potpunosti učinkovito i ekonomično raspolagalo proračunskim sredstvima, što nije u skladu s odredbom članka 95. Zakona o proračunu. Prema navedenoj odredbi, čelnik jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i proračunskog korisnika odgovoran je za zakonitost, svrhovitost, učinkovitost i ekonomično raspolaganje proračunskim sredstvima.

Državni ured za reviziju nalaže raspolagati proračunskim sredstvima na svrhovit, učinkovit i ekonomičan način, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

- 2.2. *Vezano za rashode za subvencije brodogradilištima, u očitovanju se navodi da je Ugovorom između Ministarstva i izvršitelja usluga stručnih poslova nadzora iz područja brodograđevne industrije, koji je potpisan početkom srpnja 2013., regulirano da izvršitelj sukladno prihvaćenoj Metodologiji Ministarstvu dostavlja mjesečna Izvješća o realizaciji Programa restrukturiranja i Ugovora o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije Split d.d. (Brodogradilište). U sklopu izvješća, izvršitelj usluga dostavlja i specifikaciju utroška sredstava državne potpore, koje su potpisane od strane odgovornih osoba Brodogradilišta. Kako iz komentara izvršitelja usluga nadzora proizlazi da postoje određeni problemi kod utroška sredstava državne potpore odnosno određene neusklađenosti utroška s predviđenim u Programu restrukturiranja i Ugovoru o prodaji i prijenosu dionica Ministarstvo je dopisom od 07.03. 2014. zatražilo od Ministarstva financija provođenje poreznog i proračunskog nadzora u svrhu utvrđivanja zakonitosti i svrhovitosti utroška sredstava državne potpore u Brodogradilištu. Po ovom pitanju 10. travnja 2014. održan je sastanak u Središnjem uredu Porezne uprave na kojem su sudjelovali predstavnici Ministarstva, predstavnici Ministarstva financija – Odjela za proračunski nadzor, te predstavnici izvršitelja usluga nadzora, te je u tijeku priprema za obavljanje poreznog i proračunskog nadzora u Brodogradilištu. Nakon zaprimanja izvješća o izvršenom nadzoru, Prodavatelj će donijeti odluku o daljnjim koracima vezano uz privatizacijski Ugovor. U pogledu osiguranja izvršenja obveze unosa vlastitog doprinosa od strane Kupca/Društva, napominjemo da (kao što izvršitelj usluga nadzora i navodi u svom izvješću), postoje različita tumačenja Kupca/Društva i Prodavatelja, što predstavlja vlastiti doprinos. Obveza Kupca/Društva prema ugovoru o privatizaciji iznosi 125.000.000,00 kn u 2013., te još 345.000.000,00 kn u 2014. (odnosno kumulativno 470.000.000,00 kn do kraja 2014.). Po tumačenju Kupca ispada da je Društvo do 31.12.2013. prikazalo 595.000.000,00 kn vlastitog doprinosa, te još 169.000.000,00 kn do 31.3.2014. odnosno kumulativno 766.000.000,00 kn, čime bi, u slučaju prihvaćanja takvog tumačenja, izvršilo i veći dio ugovorne obveze do kraja 2015. (930.000.000,00 kn). Izvršitelj usluge nadzora je pak mišljenja da se "široko" tumačeći pravila o restrukturiranju može priznati oko 130.000.000,00 kn u 2013. dok je sve ostalo upitno bilo zbog izvora, bilo zbog vjerodostojnosti unosa vlastitog doprinosa, bilo zbog činjenice da se struktura vlastitog doprinosa po namjenama bitno razlikuje od one predviđene Programom restrukturiranja. Kupac/Društvo je angažirao odvjetničku kuću, specijaliziranu iz područja državnih potpora i restrukturiranja društava, koja potvrđuje stavke dostavljene od Uprave Društva.*

Ministarstvo smatra da sud o prihvaćanju pojedinih stavki može donijeti jedino Europska komisija, kojoj dostavlja šestomjesečna izvješća, sukladno ugovoru o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Na nalaz o rashodima za usluge, Ministarstvo navodi da su sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva (Narodne novine, broj 28/12), aktivnosti Uprave za konkurentnost i investicije usmjerene na stvaranje optimalnog ozračja za razvoj konkurentnoga gospodarstva Republike Hrvatske, putem razvoja poslovne i investicijske klime, poticanja sektorske specijalizacije regija i razvoja regionalnih klastera, podrške razvoju novih financijskih mehanizama i primjene inovacija u industriji i jačanja konkurentnosti gospodarskih subjekata.

Ministarstvo je u suradnji s Agencijom za investicije i konkurentnost koristilo pozitivna iskustva Europske unije koja pokazuju kako su sektorska specijalizacija i uspostavljanje klastera konkurentnosti kvalitetan alat za podizanje razine konkurentnosti. S ciljem identificiranja sektorskih niša bilo je potrebno izraditi sektorske analize koji će klasterima konkurentnosti služiti kao podloga za izradu Sektorskih strateških smjernica, ali i identifikaciju strateški važnih projekata za sektor, a čija će provedba pridonijeti unapređenju konkurentnosti određenih sektora i ukupnog hrvatskog gospodarstva. Sukladno dogovoru, Ministarstvo je financiralo četiri sektorske analize, a Agencija za investicije i konkurentnost četiri sektorske analize. Također su u okviru IPA projekta Podrška razvoja klastera izrađene tri sektorske analize - Pregled hrvatskog automobilske, drveno - prerađivačkog i prehrambeno - prerađivačkog sektora. Na osnovu sektorskih analiza Hrvatski klasteri konkurentnosti su izradili Sektorske strateške smjernice.

Na temelju Poziva na dostavu ponuda za izradu sektorskih analiza za tekstilnu industriju i proizvodnju kože i obuće, Poziva na dostavu ponuda za izradu sektorskih analiza za kemijsku industriju i Poziva na dostavu ponuda za izradu sektorskih analiza za zdravstvenu industriju (farmaceutika i proizvodnja medicinske opreme), Ministarstvo je odabralo izvršitelja koji je temeljem predmetnog Ugovora sektorske analize za tekstilnu industriju i proizvodnju kože i obuće, kemijsku industriju i zdravstvenu industriju (farmaceutika i proizvodnja medicinske opreme) u travnju 2013. predao Ministarstvu, te je temeljem naloga za isplatu u svibnju 2014. ugovoreni iznos plaćen izvršitelju.

Nastavno na rashode za intelektualne i osobne usluge, a odnose se na izradu Studije analize stanja poslovnih zona Varaždinske županije u iznosu od 85.000,00 kn, u prilogu očitovanja Ministarstvo je dostavilo dokaz svrhovitosti izrade Studije.

Isto tako intelektualne i osobne usluge za likovno oblikovanje vizualnog identiteta logotipa/znaka bloka i panoa u iznosu od 47.373,00 kn, povjerene su vanjskim izvršiteljima jer prema sistematizaciji radnih mjesta nema zaposlenih djelatnika Ministarstva za obavljanje tih poslova, tj. oblikovanja vizualnog identiteta i logotipa Ministarstva. Naime, za taj posao su potrebne vještine i znanje grafičkog dizajnera ili nekoga tko se tim poslom profesionalno bavi duže godina, a prema zahtjevima i pravilima struke. Novi vizualni identitet je bio nužan iz nekoliko razloga, nakon što je Ministarstvo gospodarstva postalo samostalno ministarstvo (dotadašnje Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva se razdvojilo na tri zasebna ministarstva). Bila je nužna vizualna prepoznatljivost, jer zbog čestih zabuna građana i investitora to se nametnulo kao nužno i prioritetno rješenje, budući da je prethodno ministarstvo imalo znatno veće nadležnosti i djelokrug rada.

Prema dosadašnjim empirijskim zapažanjima i reakcijama, u nešto manje od godinu dana primjene novog vizualnog identiteta, svrha zbog kojeg se išlo u izradu vizualnog identiteta Ministarstva u potpunosti je postignuta.

Sukladno Pravilniku o energetske bilanci (Narodne novine 33/03) Energetski institut Hrvoje Požar je zadužen za izradu energetske bilance u ime Ministarstva. Također, Uredbom Vlade Republike Hrvatske od 18. srpnja 2013. o dopunama Uredbe o preoblikovanju Energetskog instituta Hrvoje Požar u ustanovu (Narodne novine 96/13) je određeno da ustanova Energetski institut Hrvoje Požar između ostalog pruža Vladi Republike Hrvatske i tijelima državne uprave usluge praćenja i analize podataka o proizvodnji, prometu, opskrbi i potrošnji energije, te izrade energetske bilanci. Energetski institut Hrvoje Požar bavi se praćenjem fizičkih podataka u energetske sektoru i izradom energetske bilanci od 1993. S druge strane, Centar za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija, je zadužen za investicije u energetske sektoru te se sukladno tome bavi analizom poslovanja i planovima razvoja trgovačkih društava, praćenjem ekonomskih pokazatelja i izradom ekonomskih analiza. Prema Zakonu o Centru za praćenje poslovanja energetske sektora i investicija (Narodne novine 25/12 i 120/12), Centar ne izrađuje energetske bilance, te samim time nema zaposlene ni potrebne stručnjake za obavljanje te vrste posla.

Nadalje, u očitovanje je navedeno da će Ministarstvo u suradnji sa Agencijom za ugljikovodike, uskladiti odredbe Zakona o osnivanju agencije za ugljikovodike i Statuta Agencije za ugljikovodike.

Vezano za rashode za analizu stanja razvoja elektroničkog poslovanja u očitovanju je navedeno da je Ministarstvo, sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu, nadležno je za poticanje razvoja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj, u cilju povećanja konkurentnosti gospodarstva i povećanja djelatnosti javnog sektora. Ministarstvo je tijekom 2012. pripremlilo natječajnu dokumentaciju i pokrenulo otvoreni postupak javne nabave za izradu Analize stanja razvoja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj. Na temelju izrađene natječajne dokumentacije Ministarstvo je u rujnu 2012. javnim natječajem pokrenulo postupak javne nabave. Postupak pregleda i ocjene ponuda, te odabir ponuditelja je proveden tijekom listopada 2012. Potpisivanje ugovora i početak njegove provedbe realizirano je u studenom 2012. Samo istraživanje i obrada rezultata provedeni su u prva dva kvartala 2013., a sami rezultati prezentirani na 8. sjednici Nacionalnog vijeća za elektroničko poslovanje u srpnju 2013. Provedena Analiza dala je pregled stanja razvoja elektroničkog poslovanja u Republici Hrvatskoj, usklađenog s indikatorima razvoja e-poslovanja na temelju Uredbe (EZ) 1006/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009., na temelju koje se prikupljaju podaci i statistike Zajednice u području informacijskog društva. Prethodna Analiza je provedena u periodu 2006/2007, a od tada na području elektroničkog poslovanja nisu bile provedene analize koje bi pokazale na kojem stupnju razvoja e-poslovanja se nalazi hrvatsko gospodarstvo. Iako je sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva, djelatnicima propisano provođenje analiza i studija, razvidno je da stručnost za prikupljanje i obradu podataka koji su pokriveni analizom premašuju sistematizirani broj djelatnika, njihove opise zadataka i mogućnosti da se takva analiza kvalitetno provede od strane samih službenika Ministarstva.

Vezano za rashode za izradu smjernica za Strategiju Digitalna Hrvatska u očitovanju je navedeno da u vrijeme krize i velike nezaposlenosti istraživanja pokazuju kako djelatnosti vezane uz Internet stvaraju pet radnih mjesta za svaka dva izgubljena. Primjena novih tehnologija neminovna je za rast, povećanje konkurentnosti i stvaranje novih radnih mjesta u Republici Hrvatskoj.

Prethodno navedena Analiza je pokazala kako hrvatska poduzeća imaju visoko integriran stupanj primjene informacijsko komunikacijske tehnologije (ICT-a) u svojem poslovanju. Isto tako dvije trećine tvrtki posjeduju Internet stranice.

Udio prodaje i kupnje hrvatskih tvrtki relativno je nizak u odnosu na prosjek EU, gdje se modeli i načela implementacije elektroničkih identiteta za korisnike prilično razlikuju u EU, iako su zakoni usklađeni, kao i činjenice da svega 6,0 % tvrtki posluje elektronički prema modelu razvijenom i razrađenom kroz Analizu.

S druge strane, Internet ekonomija u mnogim je državama u strukturi bruto domaćeg proizvoda (BDP) premašila udjele vrlo značajnih tradicionalnih industrijskih sektora. Trgovina predstavlja do 1/3 ukupnog BDP u gospodarstvima zemalja članica skupine G20, sa sve većim udjelom Internet trgovine. Visoka razina primjene ICT-a u poslovanju hrvatskih tvrtki i digitalna revolucija u kojoj živimo i radimo omogućuju sve veći razvoj internet ekonomije. U Hrvatskoj je ICT sektor jedan od najvitalnijih i najotvorenijih sektora gospodarstva te je od srpnja 2013. postao dijelom jedinstvenog zajedničkog tržišta Europske unije. Udjel ICT industrije u strukturi bruto dodane vrijednosti (BDV) hrvatskog gospodarstva prelazi 5,0 %, što je prosjek zemalja EU. Svjetska istraživanja pokazuju da se tvrtke koje su digitalizirale svoje poslovanje razvijaju tri puta brže od onih ne-digitaliziranih. Također, stope rasta digitaliziranih poduzeća mjere se u dvoznamenkastim brojevima. U cilju daljnjeg razvoja Internet ekonomije i razvoju sukladno trendovima, a na temelju podataka dobivenih Analizom, Ministarstvo je započelo izradu Strategije Digitalna Hrvatska. Prvi korak u izradi Strategije započet je kroz izradu Smjernica za razvoj Digitalne Hrvatske. Polazeći od analize postojećih poslovnih, zakonskih, normativnih, tehnoloških i društvenih prilika, cilj je bio predložiti takve mjere i smjernice za razvoj ICT-a i elektroničkog poslovanja koje bi trebale odgovoriti na trenutačne izazove i negativne trendove. Opći koncept smjernica, ključna rješenja i najvažnije preporuke usklađeni su s odgovarajućim aktualnim inicijativama i dokumentima Europske unije (npr. Digitalni plan za Europu), te relevantnim nacionalnim strateškim dokumentima vezanim uz ICT sektor koje su vladine institucije učinile javno dostupnima. Na temelju zahtjeva Ministarstva, izvršitelj usluge je proveo istraživanje unutar relevantnih institucija te predstavnike tijela državne uprave nadležna za područje ICT-a (npr. Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo uprave i dr.), akademsku zajednicu (tehničke i društvene fakultete), strukovna udruženja (HUP-Udruga informatičke i komunikacijske djelatnosti, HGK – Udruženje za informacijske tehnologije, Udruga Hrvatskih nezavisnih izvoznika softvera – CISEX, itd.) i vodeće tvrtke u ICT industriji. Za potrebe izrade smjernica analizirana je sva relevantna dokumentacija, provedeni su strukturirani intervjui s predstavnicima ICT zajednice, i to u privatnom, državnom i akademskom sektoru. Budući da aktivnosti predviđene projektom Smjernice za strategiju Digitalna Hrvatska premašuju opseg poslova djelatnika Službe predviđene sistematizacijom radnih mjesta Ministarstvo je bilo primorano pronaći odgovarajući način kako bi kvalitetno bio obavljen opsežan posao u optimalnom vremenu.

Vezano za rashode za usluge evidencije davatelja usluga certificiranja, u očitovanju je navedeno da je Ministarstvo nadležno za provođenje Zakona o elektroničkom potpisu (Narodne novine 10/02, 80/08 i 30/14), koji je u potpunosti usklađen s legislativom Europske unije (Direktiva 1999/93/EC), koja uređuje područje elektroničkog potpisa. Članak 16. Zakona o elektroničkom potpisu propisuje Ministarstvu obvezu vođenja Evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj.

Članak 15. Pravilnika o evidenciji davatelja usluga certificiranja, definira da Evidencija treba biti javno objavljena u elektroničkom obliku uz tehnološko rješenje kojim se osigurava pristup sadržaju Evidencije kroz elektroničku komunikacijsku mrežu s raspoloživim i u javnosti najprihvatljivijim tehnologijama primjenom dostupnih računalnih programa i opreme. Nadalje, Ministarstvo ima status davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj. Identifikacija Ministarstva kao davatelja usluga certificiranja ugrađena je u sadržaj Evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj (članak 17. Pravilnika o evidenciji davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj) rezultat čega je uspostavljanje Nacionalnog CA za Republiku Hrvatsku (NCARH). NCARH-a je uspostavljen 2004. sa svrhom ostvarivanja povjerenja i interoperabilnosti pri razmjeni podataka u elektroničkom poslovanju kako bi se stvorili temelji za razvitak elektroničkog poslovanja na nacionalnoj razini. Po svojoj funkciji NCARH je namijenjen spajanju PKI domena unutar Hrvatske te za povezivanje s PKI domenama u inozemstvu, a tehnički se realizira izdavanjem povezujućih (cross) certifikata između glavnih ovjervitelja domena i NCARH-a. Svrhu i postojanje NCARH-a je dodatno utvrdila inicijativa Digitalna agenda koju je Europska komisija 2010. objavila u sklopu Strategije Europa 2020. kao jednu od ključnih inicijativa za provođenje Strategije. Digitalna agenda za Europu postavlja poboljšanje interoperabilnosti informacijskih i komunikacijskih proizvoda i usluga kao jedan od sedam prioritetnih područja djelovanja na razini Europske unije, što na području Republike Hrvatske osigurava NCARH. S obzirom da svaki davatelj usluga certificiranja pa sukladno tome i NCARH, odnosno Ministarstvo, treba zadovoljiti niz sigurnosnih uvjeta propisanih Zakonom o elektroničkom potpisu, podzakonskim aktima i međunarodnim normama za koje Ministarstvo nema uvjete, te uzimajući u obzir da je FINA jedini davatelj usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj koji posjeduje potrebnu propisanu infrastrukturu te su joj Uredbom Vlade RH o djelokrugu, sadržaju i nositelju poslova certificiranja elektroničkih potpisa za tijela državne uprave (Narodne novine 146/04) povjereni poslovi certificiranja za tijela državne uprave, poslove tehničkog i informatičkog održavanja te operativnu podršku u radu NCARH-a, te vođenje javne Evidencije davatelja usluga certificiranja u ime i za račun Ministarstva obavlja Financijska agencija (FINA). Ugovor s Financijskom agencijom potpisan je temeljem Okvirnog sporazuma za nabavu usluge tehničke potpore i održavanja nacionalnog davatelja usluga certificiranja za Republiku Hrvatsku (NCARH), u svibnju 2011., na razdoblje od četiri godine.

S obzirom na sveobuhvatnost poslova, koji premašuju kapacitete te opise poslova službenika unutar Službe za razvoj elektroničkog poslovanja, infrastrukturne i tehničke mogućnosti Uprave navedeni poslovi ugovoreni su navedenim Okvirnim sporazumom. Naime, izrada i izdavanje certifikata davateljima usluga izdavanja certifikata i kvalificiranih certifikata u elektroničkom obliku te tehničko vođenje, tehničko i informatičko održavanje sustava podrške i Evidencije davatelja usluga certificiranja u Republici Hrvatskoj i certifikata krovnog ovjervitelja (verifikacijski samopotpisani certifikat-root certifikat) u elektroničkom obliku nije moguće unutar postojeće tehničke infrastrukture Ministarstva.

Samostalno vođenje bi iziskivalo značajne izdatke koji nisu planirani niti planom nabave i strateškim dokumentima, a niti su sukladni mjerama Vlade Republike Hrvatske kojima se nastoji reformirati državna uprava, a ujedno je na snazi i zabrana zapošljavanja.

Vezano za rashode za usluge izrade akreditacijskih kriterija za NCARH, u očitovanje se navodi da je područje elektroničkog potpisa u Republici Hrvatskoj uređeno Zakonom o elektroničkom potpisu (Narodne novine 10/02, 80/08, 30/14), koji utvrđuje pravni okvir za primjenu elektroničkog potpisa u Republici Hrvatskoj i temelj su za daljnje uređivanje područja putem podzakonskih propisa. Ministarstvo je nadležno državno tijelo Republike Hrvatske koje uređuje područje primjene elektroničkog potpisa. Sukladno navedenim zakonima provodi se nadzor nad izdavateljima certifikata i ujedno Dobrovoljna akreditacija. U Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkom potpisu u članku 23. je uvedena i propisana Dobrovoljna akreditacija, čime je načelno uređeno područje prava i obveza akreditacijskog tijela u odnosu na davatelja usluga certificiranja.

Prema navedenom članku, davatelji usluga certificiranja koji dokažu da ispunjavaju sve uvjete propisane ovim Zakonom mogu zahtijevati da ih akreditacijsko tijelo upiše u Registar akreditiranih davatelja usluga certificiranja (u daljnjem tekstu: Registar). Temeljem članka 23. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektroničkom potpisu (Narodne novine 80/08), Vlada Republike Hrvatske donijela je u srpnju 2009. Odluku o određivanju Hrvatske akreditacijske agencije kao nacionalnog tijela nadležnog za obavljanje funkcija akreditacijskog tijela. Budući da od navedene odluke akreditacijski kriteriji za davatelje usluga certificiranja do 2012. nisu bili razrađeni niti javno objavljeni Ministarstvo je pokrenulo postupak izrade akreditacijskih kriterija za NCARH. Za izradu akreditacijskih kriterija je potrebno detaljno poznavanje svih normi i tehničkih specifikacija. Također, potrebno je i posjedovanje stručnog znanja za svaku specifičnu normu, standard ili tehničku specifikaciju. Kako potrebna znanja premašuju ona koja posjeduju djelatnici Službe, a uzimajući činjenicu da od 2009 do 2013. kriteriji nisu bili pripremljeni niti izrađeni, zatražena je usluga izrade akreditacijskih kriterija kako bi RH svojim punopravnim ulaskom na Jedinstveno tržište EU mogla ispuniti sve zahtjeve koji se pred nju postavljaju. Između ostalog je uspostavljen sustav nadzora/akreditacije izdavatelja certifikata, mogućnost uvrštavanja izdavatelja certifikata na Europski pouzdani potpis na osnovu kojih je osim zakonodavno, Hrvatski elektronički potpis i certifikat izjednačen i prepoznatljiv na razini EU 28.

Vezano za rashode za usluge pravne analize i mišljenje na sporazum o načinu privatizacije Petrokemije d.d., u očitovanju se navodi da je člankom 11. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13) je propisano da Ministarstvo u suradnji s drugim nadležnim tijelima državne uprave sudjeluje u koordinaciji strategije upravljanja državnom imovinom, uključujući i sudjelovanje u koordinaciji restrukturiranja i sanacije pravnih osoba, izradi analiza u postupcima restrukturiranja trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske, te upravljanja vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske. Sukladno djelatnostima društva Petrokemija d.d. društvo je u ingerenciji Ministarstva.

Zakonom o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13), te Odlukom o utvrđivanju popisa trgovačkih društava i drugih pravnih osoba od strateškog i posebnog interesa za Republiku Hrvatsku (Narodne novine 120/13) je propisano da je društvo Petrokemija d.d. trgovačko društvo od posebnog interesa u kojim Republika Hrvatska ima vlasništvo manje od 50,0 % i čije dionice kotiraju na uređenom tržištu kapitala.

Republika Hrvatska raspolaze sa 43,8 % dionica društva Petrokemija d.d. međutim ista je ograničena u raspolaganju navedenim dionicama kao vlasnik, uslijed postojanja Sporazuma o načinu privatizacije društva Petrokemija d.d. koji je sklopljen 28. kolovoza 1998. između Vlade Republike Hrvatske, Hrvatskog fonda za pretvorbu i Petrokemija d.d., te Sindikata energetike, kemije i nemetala Hrvatske, DEMOS-HUS i Udruge branitelja INA - Petrokemija Kutina.

Vlada RH je u studenom 2013. donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva za odabir strateškog partnera trgovačkog društva Petrokemija d.d., koji je sastavljen od predstavnika Ministarstva, Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, te predsjednika Uprave i članova Nadzornog odbora društva Petrokemija d.d. sa svrhom odabira strateškog partnera tako da Republika Hrvatska zadrži najmanje 25,0 % + jednu dionicu.

U Strategiji upravljanja i raspolaganja imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske za razdoblje od 2013. do 2017. godine (Narodne novine 76/13) društvo Petrokemija d.d. je definirano kao trgovačko društvo od razvojnog značenja u kojima Republika Hrvatska ima većinski udio te predstavlja državno ulaganje koja doseže visoku dodanu vrijednost i dobit. Nadalje, planiranje, izvještavanje i analiza rezultata poslovanja društva stručno prati služba Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, uz mišljenje resornog ministarstva.

Slijedom svega navedenog, Ministarstvo je nadležno tijelo državne uprave za društvo Petrokemija d.d. u pogledu koordinacije restrukturiranja i sanacije društva, stoga je dostavljena pravna analiza i mišljenje za predmetni Sporazum opravdano i utemeljeno, što potvrđuju i daljnji postupci Vlade RH usmjereni na restrukturiranje predmetnog društva.

3. Koncesije

- 3.1. Prihodi od koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina su prihod državnog proračuna. Za koncesije kojih je davatelj Ministarstvo, do konca 2013. je zaključeno 827 ugovora, a odnose se na 21 vrstu koncesija. Ukupno zaduženje koncesionara za 2013. je iznosilo 380.362.153,00 kn, od čega se na vrijednosno značajnije koncesije za plin odnosi 242.485.744,00 kn, a za naftu 112.662.239,00 kn. U 2013. su ostvareni prihodi od koncesija za tekuću i ranije godine u iznosu 379.996.430,00 kn.

Ukupno potraživanje koncem 2013. od 196 koncesionara za koncesije za 2013. i ranije godine je iskazano u iznosu 29.014.212,00 kn. U većem dijelu se odnosi na potraživanja nastala u ranijim godinama. U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja evidentirana koncem 2013. su veća za 3.906.564,00 kn ili 15,6 %. Vrijednosno su značajnija potraživanja od sedam koncesionara, u ukupnom iznosu 14.630.728,00 kn, u pojedinačnim iznosima od 1.328.801,00 kn do 3.359.061,00 kn. Najniži postotak naplate u odnosu na visinu potraživanja, ostvaren je za zauzete površine eksploatacijskih polja. Za navedena potraživanja Ministarstvo nije pribavilo instrumente osiguranja naplate.

Prema obrazloženju, Ministarstvo nema zakonsku osnovu pribavljanja instrumenata osiguranja naplate za zauzete površine eksploatacijskih polja jer se radi o istraživanju mineralnih sirovina, koje prethodi zaključenju ugovora o koncesiji.

Ministarstvo ne poduzima prisilne mjere naplate za ova potraživanja iz razloga što je odredbom članka 74. Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13), navedeno da rudarski gospodarski subjekt uz zahtjev za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, mora priložiti dokaz da nema dugovanja s osnove ranijih odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina ili eksploataciju mineralnih sirovina.

Prema mišljenju Ministarstva, iz navedenog razloga, naplata potraživanja za zauzete površine eksploatacijskih polja je izvjesna. Tijekom kolovoza i listopada 2013. zaposlenici Ministarstva financija - Odjela za nadzor koncesija, drugih prihoda iz nadležnosti proračunskih korisnika i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, obavili su provjeru/nadzor poduzimanja mjera i radnji iz članka 51. Zakona o koncesijama (Narodne novine 143/12), u svrhu potpune i pravodobne naplate naknada za koncesije za koje je davatelj Ministarstvo.

Prema Zapisniku o provjeri/nadzoru koji je sastavljen 17. prosinca 2013., predmet nadzora je bila naplata, odnosno poduzimanje mjera naplate za potraživanja na temelju 28 ugovora o koncesiji. Nadzorom je utvrđeno da je Ministarstvo poduzelo mjere naplate prihoda od koncesija danih na temelju 16 ugovora, a naplata nije ostvarena ili nije u potpunosti ostvarena, jer su koncesionari brisani iz sudskog registra ili su u postupku predstečajne nagodbe, pojedini koncesionari su u gospodarskim teškoćama, odnosno osporavaju pravo Ministarstvu na poduzimanje mjera naplate.

Nisu poduzimane mjere naplate prihoda od koncesija na temelju 12 ugovora, u iznosu 8.486.051,00 kn (koncesije i kamate), što nije u skladu s odredbom članka 51. Zakona o koncesijama, kojim je propisano da je davatelj koncesije dužan kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji. Davatelj koncesije je odgovoran za potpunu i pravodobnu naplatu naknade za koncesije. Ugovori s koncesionarima koji ne podmiruju ili neredovito podmiruju obveze nisu raskinuti.

Prema odredbi članka 47. Zakona o koncesijama davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor o koncesiji u slučaju ako koncesionar nije platio naknadu za koncesiju više od dva puta uzastopno ili općenito neuredno plaća naknadu za koncesiju.

Na temelju inspekcijskih nalaza zaposlenika bivšeg Državnog inspektorata, koji je od početka 2014. u sastavu Ministarstva, pokrenut je veći broj sudskih postupaka za neovlaštene eksploatacije mineralnih sirovina (odstupanje od ugovorenih količina, površina, vrste mineralne sirovine, bez ugovora o koncesiji i drugo). Veći broj tuženika su koncesionari s kojima je Ministarstvo zaključilo ugovore o koncesiji. Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno ustrojiti evidenciju sudskih postupaka. Za okončane sudske postupke kojima je utvrđena financijska obveza gospodarskih subjekata (koncesionara), trebalo bi pribaviti dokaze o njezinom izvršenju prema državnom proračunu.

Također, u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 114/10 i 31/11), u izvanbilančnoj evidenciji, sa stanjem 1. siječnja 2014. je potrebno ustrojiti evidenciju sudskih sporova u tijeku, koje je u razdoblju od početka 2009. do konca 2013. u vrijednosti 485.630.782,00 kn pokrenuo Državni inspektorat.

Prema odredbi članka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, koji je stupio na snagu 1. siječnja 2014., Ministarstvo obavlja inspekcijske poslove u području energetike, rudarstva, opreme pod tlakom i zaštite potrošača. Od početka siječnja 2014. prestao je s radom Državni inspektorat čije poslove i zaposlenike preuzima Ministarstvo. Skreće se pozornost da je na temelju dopisa Državne riznice Ministarstva financija, od 19. prosinca 2013., analitičke podatke sudskih sporova u tijeku trebalo do konca siječnja 2014. dostaviti Državnoj riznici Ministarstva financija.

Državni ured za reviziju nalaže postupanje u skladu s odredbama Zakona o koncesijama, odnosno kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njegovih obveza iz ugovora o koncesiji.

- 3.2. *Prema očitovanju Ministarstva, navod u Nacrtu izvješća o obavljenoj reviziji za 2013. da su potraživanja koncem 2013. od 196 koncesionara za koncesije za 2013. godinu i ranije godine iskazana u iznosu od 29.014.2012,00 kn i da se u odnosu na prethodnu godinu potraživanja evidentirana koncem 2013. veća za 3.906.564,00 kn ili za 15,6 % navode na pogrešan zaključak jer se iznos od 3.906.564,00 kn uglavnom odnosi na kamate koje Registar koncesija zaračunava na dnevnoj bazi, uglavnom na raniji dug trgovačkih društava koje su otišla u stečaj. Kao primjer navedeno je trgovačko društvo iz Pučišća. Početkom svibnja 2012. dug ovog trgovačkog društva iznosio je 8.105.989, kn. Nakon što je društvo otišlo u stečaj, nastavilo je sa radom i od kada je u stečaju u potpunosti podmiruje sve svoje obveze i zaduženja s osnova naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina. Međutim uvidom u Registar koncesija na dan 16. travnja 2014. dug trgovačkog društva iz Pučišća iznosi 10.116.907,00 kn. Razlika iznosa od 2.010.919,00 kn zapravo su kamate od svibnja 2012. do travnja 2014. Ministarstvo je upozoravalo Ministarstvo financija na ove nelogičnosti. Obrazloženje Ministarstva financija je da će sud kad završi stečaj donijeti odluku da se ovaj dug briše. Stvarno činjenično stanje glede uspješnosti naplate naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina iz nadležnosti Ministarstva za 2013. je da su ukupna zaduženja iz nadležnosti Ministarstva za 2013. za sve vrste koncesija iznosila 380.362.153,00 kuna, a ukupno uplaćeni iznos po ugovorima iz nadležnosti Ministarstva za razdoblje od početka siječnja 2013. do početka siječnja 2014. za sve vrste koncesija iznosi 379.996.430,00 kn (izvor: Registar koncesija). Nenaplaćeni iznos za 2013. iznosi 365.723,00 kn. Glede primjedbe iz Nacrta izvješća o obavljenoj reviziji za 2013. da nisu pribavljeni instrumenti osiguranja naplate, napominje se da je sukladno odredbama članka 62. stavka 3. Zakona o koncesijama (Narodne novine 143/12), Ministarstvo pri kraju pribavljanja odgovarajućih instrumenata osiguranja za provedbe ugovora o koncesiji. Ne stoji navod iz Nacrta izvješća o obavljenoj reviziji za 2013. da Ministarstvo nije poduzimalo mjere iz članka 51. stavka 9. Zakona o koncesijama, a što se potkrjepljuje konstatacijom da ugovori s koncesionarima koji ne podmiruju ili neredovito podmiruju obveze nisu raskinuti. Naprotiv, smatramo da je Ministarstvo, prilikom poduzimanja mjera i radnji iz članka 51. stavka 9. Zakona o koncesijama postupalo s marom dobrog gospodara. Naime, sve mjere koje je Ministarstvo poduzelo, ali i one koje nije poduzelo, imale su isti cilj, a to je što je moguće bolja, veća i potpunija naplata naknade za koncesiju.*

Za obveze rudarskih gospodarskih subjekata s osnova fiksnog dijela (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina), Ministarstvo nije sklapalo poseban ugovor. Pravni akt temeljem kojeg je nastala obveza i temeljem kojeg je obavljen upis u Registar koncesija je rješenje o odobrenju eksploatacijskog polja. Slijedom iskazanog nedvojbeno je da Ministarstvo za osiguranje plaćanja fiksnog dijela naknade nije imalo zakonske osnove za traženje instrumenata osiguranja u svrhu poduzimanja mjera i radnji iz članka 51. stavka 9. Zakona o koncesijama.

Ministarstvo nije inzistiralo na prisilnoj naplati fiksnog dijela (novčana naknada za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja mineralnih sirovina), budući je odredbom članka 74. Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14) određeno da rudarski gospodarski subjekt uz zahtjev za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina mora priložiti dokaz da nema nepodmirena dugovanja s osnova ranijih odobrenja za istraživanje mineralnih sirovina ili za eksploataciju mineralnih sirovina. Imajući u vidu naprijed navedeno, naplata ovih potraživanja gotovo je sigurno izvjesna. Ispravnost postupanja Ministarstva osobito potkrjepljuju brojni dopisi Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, kojima se Državno odvjetništvo očituje da rješenja o odobrenim eksploatacijskim poljima sama po sebi ne daju rudarskom subjektu obvezu na plaćanje naknade. Usprkos naprijed iskazanom, Ministarstvo je tijekom 2013. raskinulo osam ugovora o koncesiji iz svoje nadležnosti, a što je predočeno državnim revizorima tijekom postupka revizije.

Slijedom svega iskazanog nedvojbeno je da Ministarstvo poduzima sve potrebno u svrhu potpune i pravodobne naplate naknade za koncesiju. Ministarstvo će i dalje sukladno zakonskim ovlastima iz Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama, a u suradnji s drugim državnim tijelima svakodnevno poduzimati potrebne radnje u cilju unapređenja, nadzora i izgradnje modernog sustava koncesija u Republici Hrvatskoj.

Sektor za normativno-pravne poslove i ljudske potencijale će na razini Ministarstva tijekom svibnja 2014. ustrojiti evidenciju sa podacima sudskih sporova koji su u tijeku te istu redovito ažurirati.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ministarstva za 2013. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Revizijom za 2012. utvrđene nepravilnosti koje se odnose na zaključivanje ugovora o autorskom djelu, poduzimanje mjera naplate prihoda od koncesija, te na poduzimanje mjera za dostavu izvješća i dokaza o namjenskom korištenju potpora, ponovljene su i u 2013.
 - Obveze su koncem 2013. Evidentirane u poslovnim knjigama i iskazane u Bilanci u iznosu 76.293.254,00 kn. U poslovnim knjigama nisu evidentirane obveze u iznosu 2.362.168.622,00 kn, a odnose se na obveze za restrukturiranje tri brodogradilišta u iznosu 1.704.118.111,00 kn, prema dva brodogradilišta za razliku u cijeni gradnje brodova u iznosu 415.902.778,00 kn, prema tri brodogradilišta za subvencije za studeni i prosinac 2013. u iznosu 173.114.072,00 kn, prema državnom proračunu u iznosu 63.033.661,00 kn, te na obveze prema izvršitelju usluge nadzora i izvještavanja o provođenju Programa restrukturiranja brodogradilišta u većinskom državnom vlasništvu u iznosu 6.000.000,00 kn. Dio navedenih obveza u iznosu 589.114.152,00 kn, od kojih su značajnije obveze prema dva brodogradilišta za razliku u cijeni gradnje brodova, te za subvencije prema tri brodogradilišta za studeni i prosinac 2013. je evidentiran u izvanbilančnoj evidenciji. (točka 1. Nalaza)
 - Rashodi za subvencije su ostvareni u iznosu 784.380.517,00 kn. Vrijednosno su značajniji rashodi za restrukturiranje tri brodogradilišta u iznosu 622.259.639,00 kn, od čega se na subvencije Brodograđevnoj industriji Split d.d. odnosi 400.000.000,00 kn. Nisu poduzete mjere za ostvarenje namjenskog korištenja sredstava državne potpore za restrukturiranje navedenog brodogradilišta, osiguranje ulaganja u priznate troškove restrukturiranja brodogradilišta u okviru vlastitog doprinosa, te ispunjenje drugih obveza kupca prema odobrenom Programu restrukturiranja i potpisanom Ugovoru o prodaji i prijenosu dionica Brodograđevne industrije Split d.d. (točka 2. Nalaza)
 - Rashodi za intelektualne i osobne usluge za 2013 su ostvareni u iznosu 17.189.424,00 kn, što je više za 4.314.942,00 kn ili 33,5 % u odnosu na 2012. kada su ostvareni u iznosu 12.874.482,00 kn. U 2013. nije provedena racionalizacija dijela rashoda za intelektualne i osobne usluge jer su vanjskim izvršiteljima povjeravane usluge koje su u opisu poslova zaposlenika Ministarstva, odnosno nije u potpunosti učinkovito i ekonomično raspolagano proračunskim sredstvima za njihovo financiranje. (točka 2. Nalaza)

- Ukupno potraživanje koncem 2013. od 196 koncesionara za koncesije za 2013. i ranije godine je iskazano u iznosu 29.014.212,00 kn. U većem dijelu se odnosi na potraživanja nastala u ranijim godinama. U odnosu na prethodnu godinu, potraživanja evidentirana koncem 2013. su veća za 3.906.564,00 kn ili 15,6 %. Od potraživanja u iznosu 29.014.212,00 kn, vrijednosno su značajnija potraživanja od sedam koncesionara, u iznosu 14.630.728,00 kn (u pojedinačnim iznosima od 1.328.801,00 kn do 3.359.061,00 kn). U 2013. nisu poduzete sve mjere naplate prihoda od koncesije. (točka 3. Nalaza)

4. Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na razvoj i unaprjeđenje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, instrumente i mjere gospodarske politike; industrijsku politiku i politiku primjene inovacija i novih tehnologija; sudjeluje u politikama razvoja iz područja prerađivačke, drvno-prerađivačke i prehrambene industrije; upravljanje jamstvenim fondom za unaprjeđenje industrije; poslove vezane uz primjenu i korištenje prava intelektualnog i industrijskog vlasništva i poticanje stvaralaštva u industriji i trgovini u cilju razvoja konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva; energetske politiku Republike Hrvatske; rudarstvo; strategiju olakšavanja i poticanja ulaganja i izvoza. Ministarstvo s drugim nadležnim tijelima državne uprave sudjeluje u koordinaciji strategije upravljanja državnom imovinom, uključujući i sudjelovanje u koordinaciji restrukturiranja i sanacije pravnih osoba, izradi analiza u postupcima restrukturiranja trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske te upravljanja vlasničkim udjelima u trgovačkim društvima u vlasništvu Republike Hrvatske; djelatnost trgovine na unutarnjem tržištu Europske unije; opskrbu i cijene; nacionalnu koordinaciju aktivnosti djelovanja na unutarnjem tržištu Europske unije, uključujući tehničko zakonodavstvo i infrastrukturu kvalitete, koordinaciju i razvoj nacionalne politike u području normizacije, akreditacije, ocjene sukladnosti i mjeriteljstva; stanje i pojave na tržištu; zaštitu potrošača; strateške robne zalihe, sudjeluje u pripremi i upravljanju strateških i operativnih dokumenata i programa za korištenje sredstava fondova Europske unije i ostalih međunarodnih izvora financiranja namijenjenih unaprjeđenju konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva.

Ministarstvo obavlja upravne i druge poslove koji se odnose na razvoj, unaprjeđenje i koordinaciju sustava javnih nabava; unaprjeđenje i razvoj sustava koncesija u području svoje nadležnosti i nadzor nad njegovim provođenjem te unaprjeđenje i razvoj sustava javno-privatnog partnerstva. Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti. Obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost posebnim zakonom. Početkom 2013. Ministarstvo je imalo 205, a koncem 2013. je imalo 217 zaposlenika. Od 16. studenoga 2012. zakonski zastupnik Ministarstva je Ivan Vrdoljak. Ukupno ostvareni prihodi za 2013. iznose 940.465.727,00 kn, a ukupni rashodi 941.013.846,00 kn, te manjak prihoda iznosi 548.119,00 kn. Preneseni manjak prihoda iz 2012. je iznosio 1.898.035,00 kn, te manjak prihoda za pokriće u sljedećem razdoblju iznosi 2.446.154,00 kn. Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz državnog proračuna, koji čine 98,5 % ukupno ostvarenih prihoda. Namijenjeni su za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 924.475.672,00 kn, te za financiranje rashoda za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 2.127.531,00 kn. Vrijednosno su značajniji rashodi za subvencije u iznosu 784.380.517,00 kn, ostali rashodi (tekuće i kapitalne donacije) u iznosu 53.747.986,00 kn, materijalni rashodi u iznosu 44.723.963,00 kn, te rashodi za zaposlene u iznosu 29.109.428,00 kn.

Potraživanja iskazana koncem 2013. u iznosu 135.732.957,00 kn se u većem dijelu odnose na potraživanja za zajmove dane u ranijim godinama u iznosu 45.033.661,00 kn, neopravdane subvencije u iznosu 42.422.728,00 kn, za koncesije u iznosu 29.014.212,00 kn, te na potraživanja za jamstveni fond koji je u 2013. dan županijama u iznosu 18.000.000,00 kn. Obveze iskazane koncem 2013. u iznosu 76.293.254,00 kn se u većem dijelu odnose na obveze prema državnom proračunu za prihode iz nadležnosti Ministarstva u iznosu 72.656.431,00 kn, prema zaposlenima za plaće za prosinac 2013. u iznosu 2.490.483,00 kn, te na obveze za materijalne rashode u iznosu 1.146.340,00 kn. Planom nabave roba, radova i usluga u 2013. je planirana nabava u vrijednosti 28.371.542,00 kn, bez poreza na dodanu vrijednost. Vrijednosno značajnije planirana je nabava konzultantskih usluga za poslovno savjetovanje u pregovorima vezanim za naftnu kompaniju u iznosu 10.000.000,00 kn, savjetodavnih usluga u pripremi i provedbi javnog nadmetanja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u podzemlju Jadranskog mora u iznosu 5.000.000,00 kn, te usluga pripreme projektne dokumentacije za projekte od nacionalnog interesa identificirane u okviru klastera konkurentnosti u iznosu 800.000,00 kn. Ministarstvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 90/11). Registar ugovora, te plan nabave i izmjene i dopune plana nabave, objavljeni su na internetskim stranicama. Upravi za sustav javne nabave je dostavljeno izvješće o javnoj nabavi za 2013. u propisanom roku. Prema izvještaju o zaključenim ugovorima na temelju pet ugovora i tri okvirna sporazuma zaključenih na temelju otvorenih postupaka javne nabave ugovorena je nabava usluga u vrijednosti 1.667.024,00 kn i roba u vrijednosti 577.985,00 kn, što je ukupno 2.343.009,00 kn, s porezom na dodanu vrijednost. U okviru navedene vrijednosti nabava usluga iz Dodatka II.B/II (sistematski pregledi za zaposlenike Ministarstva) ugovorena je u vrijednosti 98.000,00 kn. Nabava roba, radova i usluga pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn ostvarena je u vrijednosti 2.593.434,00 kn. Izuzećem od primjene Zakona o javnoj nabavi nabavljene su usluge izrade energetske bilance za 2012., u vrijednosti 606.250,00 kn. Do značajnijeg odstupanja planirane i ugovorene vrijednosti nabave roba, radova i usluga došlo je većim dijelom iz razloga što je nabava konzultantskih usluga za poslovno savjetovanje u pregovorima vezanim za naftnu kompaniju planirana u 2013. u vrijednosti 10.000.000,00 kn, ugovorena u vrijednosti 240.000,00 USD (približno 1.680.000,00 kn), a financirana je sredstvima proračunske zalihe. Ugovor o nabavi savjetodavnih usluga u pripremi i provedbi javnog nadmetanja za istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u podzemlju Jadranskog mora planiranih u iznosu 5.000.000,00 kn je zaključen u 2014., a postupak nabave usluga pripreme projektne dokumentacije za projekte od nacionalnog interesa identificirane u okviru klastera konkurentnosti planiranih u iznosu 800.000,00 kn u 2013. nije proveden. Revizijom za 2013. utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na nepostupanje prema nalogima prethodne revizije, evidentiranje obveza, rashode, te naplatu prihoda od koncesija dijelom su posljedica nezadovoljavajućeg funkcioniranja sustava unutarnjih kontrola i utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja.

Na Izvješće o obavljenoj reviziji, KLASA: 041-01/14-01/6, URBROJ:613-02-01-14-6, od 27. svibnja 2014., zakonski predstavnik je dostavio prigovor. Prigovor nije prihvaćen, te je ovo Izvješće konačno.